

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 10/1 2021 s. 399-412, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

TÜRKİYE KOROLAR ŞENLİĞİ'NDE SESLENDİRİLEN ÇOKSESİLİ TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİNİN BESTECİ, YÖRE, MAKAM VE ÖLÇÜ YAPISI BAKIMINDAN ANALİZİ*

Zeynep YADİGAROĞLU**

Pınar ŞAHİN***

Geliş Tarihi: Ekim, 2020

Kabul Tarihi: Şubat, 2021

Öz

Bu araştırma, 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği'ne katılan koroların seslendirdikleri Çok Sesli Türk Müziği eserlerini ve genel özelliklerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmadaki veriler belge tarama yöntemi kullanılarak, belirtilen yıllar arasında sahneye çıkan koroların konser programlarının incelenmesiyle elde edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda koroların; yıllara göre hangi eserleri ne sıklıkla seslendirdikleri, seslendirilen eserleri besteleyen ya da düzenleyenler, eserlerin yöre ve makamları ile ölçü yapıları saptanmıştır. Veri toplama araçları ile elde edilen bulgular öncelikle gruplandırılmış ve sayısal verilere dönüştürülerek frekans ve yüzde hesaplama gibi temel istatistik yöntemlerle analiz edilmiştir. Bu bulgulara göre, 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen 68 eser adı belirlenmiş olup; bu eserlerin besteci/düzenlemecilerinin ağırlıklı olarak V. Kuşak besteciler olduğu, Türk Halk Müziği eserlerinin ağırlıklı olarak İç Anadolu Bölgesi'ne ait olduğu, eserlerin büyük ölçüde hicaz makamı olduğu, ritmik yapı bakımından ise ağırlıklı olarak 4/4'lük ölçü rakamının kullanıldığı görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Koro, Türkiye Korolar Şenliği, çok sesli Türk müziği eserleri.

ANALYSIS OF POLYPHONIC TURKISH MUSIC SONGS PERFORMED AT THE CHOIRS FESTIVAL OF TURKEY IN TERMS OF COMPOSERS, REGIONS, MAQAMS AND RHYTHMIC STRUCTURES

Abstract

The purpose of this research is to determine the arrangements and general features of the polyphonic Turkish music songs which were sung by the choirs attending the Choirs Festival of Turkey between the years 2010-2018. The data

* Yazarların 6-8 Mayıs 2015 tarihinde Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı tarafından düzenlenen I. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi'nde sunduğu bildiri konusundan yararlanılmıştır.

** Dr. Öğr. Üyesi; Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, zeynepyadigaroglu@gmail.com

*** Dr. Öğr. Üyesi; İzmir Demokrasi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzikoloji Bölümü, pinaredasahin@gmail.com

in the research were obtained by using document scanning method and by examining the concert program of the choirs. Which songs and how often choirs performed according to the years, their composers/ arrangers/ regions/ maqams and rhythmic structures were determined. Then, the findings obtained with the data collection tools were first grouped and converted into numerical data with the frequency table created, and analyzed by basic statistical methods such as frequency and percentage calculation.. According to this, 68 songs are determined that performed in Choirs Festival of Turkey between the years 2010-2018. When the composers/ arrangers of these works were examined, it was seen that they were predominantly 5th generation composers. When the region of Turkish Folk Music songs were examined, it was seen that they mainly belong to the Central Anatolia Region, and in terms of rhythmic structure, the measure number of 4/4 and hicaz maqam is mainly used. The results were included in the findings section, and the next section included results and recommendations

Keywords: Choir, Choirs Festival of Turkey, polyphonic Turkish music songs.

Giriş

Koro, birden fazla insan sesinin bir araya gelerek oluşturduğu, bir orkestrayla kıyaslandığında bir araya gelmesi çok daha kolay, malzemesini insan ve insan sesinin oluşturduğu bir topluluktur. Korolar; koroda şarkı söyleyenlerden yani koristlerden, onları yöneten koro şefinden ve varsa koroya çalgısıyla eşlik edenlerden oluşur. Çevik (2019, s. 43) koroyu, “*Takım üyelerinin ve yöneticisinin ortak vizyonu ve sorumluluk bilinci çerçevesinde, ses özellikleri bakımından bireylere özgü farklılıkların adeta bir potada eritilerek bütünleşmesi, daha sonra mükemmelliğe ulaştırılması için bir dizi sistematik çalışmalara gereksinim duyan örgütlü bir ses topluluğu*” şeklinde tanımlamıştır. Halvaşi’ye (2017, s. 1887) göre “*Her sınıf bir korodur*” düşüncesinden hareketle, oluşturulan en pratik müzik grupları da korolardır. Egüz’e (1981, s. 29) göre ses birliği; bir ulusun bütünleşmesi, birlik ve bütünlüğünü üst düzeyde sağlayabilmesi için gereklidir. Bir toplumda korolar bu birlik ve bütünlüğü daha üst düzeyde sağlayan ve güçlendiren topluluklardır. Aydoğan’a (2005, s. 1) göre ise çok sesli korolar, toplumsal yaşamdaki demokrasi geleneğinin de bir göstergesi olduğu için bir toplumun çağdaşlaşmasındaki en önemli kilometre taşlarından biridir.

Koroların çeşitli işlevleri vardır. Koronun insanların yaşamında gördüğü iş, oynadığı rol, gösterdiği etki, bulunduğu anlamlı yardım ve katkı, sağladığı anlamlı destek ve yarar koronun işlevleri denilince ilk akla gelenlerdir (Uçan, 2001, s. 22). Koroda şarkı söyleyen birey; arkadaşlıklar kurarak sosyalleşir, ortaklaşa iş yapma alışkanlığı kazanır, başkalarına saygı duyarken özsaygısını geliştirir, başkalarının yanlışlarının farkına varıp düzeltirken kendi hatalarının farkına varır. Bununla birlikte genel müzik eğitimi, solfej eğitimi, ses eğitimi, müzik kültürü, müzik tarihi, koro edebiyatı eğitimi de alır (Apaydın, 2001, s. 135). Aynı zamanda koroda şarkı söylemenin kişilerin ruh sağlığına da iyi geldiği bazı çalışmalarla ortaya konmuştur örneğin Şanal’ın (2011, s. 55) çalışmasında yer verdiği bilgiye göre, İngiltere’de ülke çapında çeşitli korolarda şarkı söyleyen 600’ü aşkın korist ile yapılan ankette; koro müziğinin iyilik hali ve sağlık üzerindeki etkilerinin, kişilerin pozitif duygu durum, dikkatle odaklanma, derin solunum, sosyal destek, bilişsel uyarı ve düzenli adanmışlık üzerinden gösterdiği araştırmacılar tarafından ileri sürülmüştür.

Bu kadar önemli bir topluluk olan koroların toplumla ve halkla buluşmasını sağlamada, konserlerin ve bu konserlerin örgütlü bir şekilde önceden planlanmış tarihler ve programlar

kapsamında organize edilmesini sağlayan koro festivallerinin, diğer adıyla şenliklerin payı büyüktür.

Festival veya şenlik; “*Dönemi, yapıldığı çevre, katılanların sayısı veya niteliği programla belirtilen ve özel önemi olan sanat gösterisi, belli günlerde yapılan coşku veren eğlendirici gösterilerin tümüne denir*” (Türk Dil Kurumu, 2009, s. 692). Festivaller (şenlikler); koroların, dolayısıyla koristlerin, şeflerinin, eşlikçilerinin bir araya geldiği, tanıştığı, kaynaştığı, seyirciyle buluştuğu, birbirlerinin kültürünü ve repertuarını tanıdığı, tanıttığı, coşkulu, her anı dolu dolu geçen etkinlikler bütünüdür, büyük organizasyonlardır. Bu organizasyonlara çocuk, kadın, gençlik, yetişkin koroları, karma korolar vb. her türden koro katılabilir. Bu tür festivaller yalnızca koroların bir araya gelmesini, buluşmasını, kaynaşmasını sağlamakla kalmaz; düzenlendiği şehir de sosyal, kültürel ve ekonomik boyutlarda katkılarda bulunur, şehir halkının da koro kültürüyle buluşmasını, bu kültürden faydalanmasını sağlar.

Ülkemizde geçmişi çok eskiye dayanmamakla birlikte düzenlenen festivallerin sayısı hızla artmaktadır. Göncü ve Azmioğlu'nun (2018, s. 833) çalışmasında Türkiye’de toplam 15 tane şenlik/festival yapıldığı saptanmıştır. Bunlardan bazılarının sadece çocuk korolarını, bazılarının gençlik-yetişkin korolarını, bazılarının ise tüm koroları kapsadıkları görülmüştür. Çalışma sonucunda bu festivallerin korolar arası bilgi alışverişi, iletişim ve etkileşim, koroların nitelik ve nicelik olarak çoğalıp gelişmesi, koroların yıl boyu aldığı eğitimin ürününü sergilemesi, koroların gelişmesi ve toplumun olumlu bir bakış açısı kazanması, koro eserlerinin ve bestecilerinin tanınması gibi yönleriyle Türk Koro Müziği’ne katkıları olduğu saptanmıştır. Ayrıca şenlik/festivallerin koristlerin sosyalleşmesi ve koro müziğinin halkla bütünleşmesi gibi özelliklerinin de olduğu görülmüştür.

Ülkemizde çok sesliliğin duyulmasında ve yaygınlaşmasında çok büyük bir katkısı olan Türkiye Korolar Şenliği, ülkemizin ilk ve en geniş katılımlı koro şenliği olup Türkiye Polifonik Korolar Derneği tarafından ilk kez 1996 yılında Ankara’da düzenlenmeye başlanmıştır. 1989’da koro şefi Prof. Mustafa Apaydın tarafından kurulan, sloganı “*İnsanlar şarkı söylemeli ama evrensel boyutta*” olan Türkiye Polifonik Korolar Derneği’nin her yıl düzenlediği şenlik, bir yarışma olmayıp; her kategoriden koronun önceden belirlenmiş belli kurallar çerçevesinde başvurabildiği, çeşitli dönemlere ait Türk ve Dünya koro literatüründen seçtikleri eserleri belirlenen süre içerisinde sahnede seslendirdiği, bu süreçte katılımcı koroların birbirlerini izlediği, seyirciye açık bir konser etkinliğidir.

Türkiye Korolar Şenliği’nde korolar, birbiriyle yarışmamakla birlikte Değerlendirme Kurulu’nca bir koroda bulunması gereken evrensel kriterler göz önünde bulundurularak önceden belirlenmiş olan belli ölçütlerce değerlendirilir. Bu ölçütler; diksiyon-artikülasyon-anlaşılabilirlik, entonasyon-homojenlik ve koro tınısı, müzikalite-müzikal dinamikler, program zenginliği ve çeşitlilik, ritmik beraberlik-ritmik uyum, sahne hakimiyeti, koro disiplini ve estetik görünüm, tür ve stil özelliklerine uygun yapıt yorumlama, koro-çalgı uyumu, koro-solo uyumu, koro-şef uyumu, zorunlu yapıt yorumlama gibi ölçütlerdir. Sahne alan koroda hangi ölçüt daha baskın ve belirginse, koro ona uygun bir ödül alır. Örneğin koro-şef uyumu başarı ödülü gibi. Ayrıca bu organizasyona destek olan kişi-kurum ve kuruluşlar da uygun gördükleri korolara birer “Özendirme Ödülü” verirler. Şenliğin son günü bütün katılımcılar bu ölçütler çerçevesinde birer başarı ödülü belgesi alırlar.

Her yıl Ankara’da yapılan Türkiye Korolar Şenliği’ni, birçok yönüyle olimpiyat oyunlarına benzeten Say (2016), şenliğin temel amacının, yurdun dört bucağından şarkı söyleyen toplulukları bir araya getirmek olduğunu ifade etmiştir.

Gökçe’ye (2007, s. 17-18) göre ise, Türkiye Korolar Şenliği, ülkemizde yeni koroların kurulmasında, koro sayısının, şarkı söyleyen insan sayısının, koro müziği dağarcığının ve koroların nicelik-niteliklerinin artmasında çok önemli bir rol oynayan, rolü ile koro birliklerinin oluşmasını sağlayan ve korolar federasyonu oluşturma yolunda ilerleyen, Türk toplumunu yaygın bir şekilde koro müziği alanında eğiten ve geliştiren; bu bağlamda toplumun demokratikleşmesine, çok sesli düşünme/söyleme, birlikte iş yapma ve paylaşma öğretilerine önemli katkıda bulunan, çok sesli müzik ve Türk Müziği kültürünü korolar aracılığı ile nesilden nesile aktaran çok önemli bir organizasyondur.

Türkiye Korolar Şenliği’nde çocuk şarkısı, koral, madrigal, oratoryo, çoksesli dünya halk müzikleri, motet, kantat, marş vb. birçok koro müziği türüne ait örnekler seslendirilmektedir. Apaydın’ın (2014, s. 430-432) çalışmasında, bu türlerin seslendirilme oranları belirlenmiş olup, en çok seslendirilen koro müziği türü olarak tek sesli çocuk şarkısı %22.4 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Ardından %19 oranıyla Çok Sesli Türk Müziği eserleri gelmektedir. Geleneksel Türk Müziği, kendi içinde sanat müziği ve halk müziği olarak iki ana başlıkta incelenmektedir:

Türk Müziği tarih boyunca, Batı Müziğinden farklı bir ses sistemi içinde, kendi geleneğindeki makam ve usul yapısında gelişmiştir. Geleneksel Türk Müziği, Orta Asya’ya dayalı askeri müzikle birlikte Anadolu’ya gelene dek Türklerin geçtiği coğrafi yörelerden, İslamık sonrasında İran ve Arap sanatından ve Osmanlı İmparatorluğu’nun yayıldığı alandaki zengin kültür birikiminden etkilenmiştir. Geleneksel Türk Müziği sanat müziği ve halk müziğini içerir. Sanat müziği, divan edebiyatına bağlı güfteleriyle sarayda ve dinsel çevrelerde yorumlanan müziktir. Halk müziği ise halk edebiyatına dayanan, halk arasında çalınıp söylenen ve kendine özgü aksak ölçüleri içeren müziktir. Halk müziği, halk ozanları tarafından yöreden yöreye taşınmış, kuşaktan kuşağa aktarılmıştır (İlyasoğlu, 2007, s. 7-8).

Her ne kadar teknik olarak Türk Müziği tek sesli ama çok perdeli yatay bir müzik türü olup Batı Müziği çok sesli fakat az perdeli dikey bir müzik türü olsa da bu durum, iki müzik sisteminin bir araya gelebileceği anlamını taşımamalıdır. Geleneksel müziklerimiz tek sesli düşünülebileceği gibi çok sesli boyutta da ele alınıp düzenlenebilir ancak o zaman adı geleneksel değil, çok sesli Türk müziği olarak ifade edilmelidir (Albuz, 2011, s. 50-52). Geleneksel müziklerimiz üzerine çok seslilik denemelerinin bir kolu da koro için yazılan çok sesli Türk Müziği besteleri ve düzenlemeleridir.

Türkiye Polifonik Korolar Derneği tarafından düzenlenen şenliğin amaçlarından biri de ulusal müziğimizin evrensel boyut kazanmasına katkı sağlamaktır. Bu bağlamda geleneksel müziklerimizin koro için düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün de bu konudaki hedefi, geleneksel müziklerimizin uluslararası formlara ulaşmasıydı. Bu hedef doğrultusunda yurt dışına gönderilen birinci kuşak bestecilerimiz, Avrupa’da edindikleri birikimi yurda döndüklerinde geleneksel müziğimizi en güzel biçimde işleyerek; yeni besteler yaratarak ve var olan besteleri tekrar düzenleyerek göstermişlerdir. Onların arkasından gelen ve bayrağı devralan besteciler de Çok Sesli Türk Müziği dağarına birbirinden değerli eserler kazandırmış ve kazandırmaya devam etmektedirler. Ülkemizde uluslararası sanat müziğini yaratan, geliştiren Türk Bestecileri’ni, doğum yıllarına göre İlyasoğlu

(2013); (1904-1914) birinci kuşak, (1918-1929) ikinci kuşak, (1930-1939) üçüncü kuşak, (1940-1959) dördüncü kuşak, (1960-1969) beşinci kuşak, 1970'ler ve sonrasında doğan bestecilerimizi ise yeni kuşak olarak sıralamıştır (akt. Özmen, 2013, s. 2).

Çağdaş Türk bestecilerinin hangi kuşaktan olduğunu bilmek, eserlerini yazdıkları yıllardaki popüler olan akımları hatırlamak ve genel anlamda eserlerinin analizini yapan araştırmacılara yardımcı olmak adına önemlidir. Ancak her bestecinin kuşağının ötesinde kişisel bir dili, belirlediği biçemi ve üslubu olduğunun da göz önünde bulundurulması gerekir.

Kuşkusuz kendi topraklarından beslenemeyen bir koro kültürünün evrensel boyutta varlığını sürdürmesi, gelişmesi ve yaygınlaşması olanaksızdır. Bu bağlamda, ülkemizdeki koro eğitici ve yöneticilerinin dağarcık oluştururken, dünya koro edebiyatının seçkin örneklerinin yanında, çağdaş Türk Bestecileri'nin çok sesli koro eserlerine yeterince yer vermeleri yaşamsal önem taşımaktadır (Değer, 2005, s. 6-7).

Bu araştırma, Türkiye Polifonik Korolar Derneği tarafından düzenlenen Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin genel özelliklerini (düzenleyen/besteleyen, ait olduğu yöre, makam ve ritmik yapı) belirlemek amacıyla yapılmıştır. Türkiye Korolar Şenliği'ndeki Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin mevcut durumunun belirlenmesiyle, bu müziklerin festivaldeki yeri ve öneminin saptanması ve ayrıca koro eğitimi dağarı için de bir kaynak oluşturması bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda cevap aranacak sorular şunlardır:

- 1) Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği eserleri hangileridir?
- 2) Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği eserlerini besteleyen/düzenleyenler kimlerdir ve kaçınıcı kuşakta yer almaktadır?
- 3) Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin yöreleri/bölgeleri nedir?
- 4) Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin makamları nedir?
- 5) Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin ritmik yapıları nedir?

Yöntem

Bu araştırma doküman taraması modelinde yapılmış betimleyici nitel ve nicel boyutları olan bir araştırmadır. Araştırmadaki veriler belge tarama yöntemi kullanılarak, 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği'nde sahneye çıkan koroların konser programlarının şenlik kitapçıkları aracılığıyla incelenmesiyle elde edilmiştir. Araştırma, 2010-2018 yılları arasında modal yapıdaki Çok Sesli Türk Müziği eserleriyle sınırlandırılmıştır. Diğer Türk koro şarkıları bu kapsam dışındadır. Bu araştırmanın amaçları doğrultusunda araştırmanın evreni "Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilmiş Çok Sesli Türk Müziği eserleri", örnekleme ise "2010-2018 yılları arasında seslendirilmiş Çok Sesli Türk Müziği eserleri" dir.

Bu doğrultuda koroların; yıllara göre hangi eserleri ne sıklıkla seslendirdikleri, bu eserleri besteleyen/düzenleyenler, eserlerin yöre/bölgeleri, makamları ve ritmik yapıları saptanmak üzere veri toplama araçları ile elde edilen bulgular öncelikle gruplandırılmış ve oluşturulan frekans

tablosuyla sayısal verilere dönüştürülerek frekans ve yüzde hesaplama gibi temel istatistikî yöntemlerle analiz edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde 2010 ve 2018 Yılları arasında düzenlenen Türkiye Korolar Şenliği'nde sahneye çıkan koroların programlarında yer verdikleri Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin isimleri, belirtilen yıllara göre hangi sıklıkla seslendirildiği, besteci ve düzenlemecileri, yöreleri ve makamları, ritmik yapıları saptanmış; frekans değerleriyle yüzdelik dilimleri hesaplanmış, tablolaştırılmıştır.

Tablo 1: 2010-2018 Yılları Arasında Seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği Eserlerinin Dağılımı

ADI	BESTE/DÜZENLEME	YÖRE/MAKAM	ÖLÇÜ YAPISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Top	%	
				f	f	f	f	f	f	f	f				
Suda Balık Oynuyor	An./E. Tuğcular	Kırşehir	Hicaz	4/4	6	4	—	2	6	—	4	—	4	26	7,5 5
Dök Zulfunu Meydana Gel	T.M.Çavuş/N.K odallı		Hisarbuselik	9/8	6	6			3	3	3		21	6,1	
Kızılıklar Oldu mu?	An./H.Önsöz	Edirne/Keşan	Uşşak	9/16			5	4	4	3	4		20	5,8 1	
Ceviz Oynamaya Geldim	An/N.Yıldız-V	Kayseri	Segâh	2/4	2	3			3	4	4		16	4,6 5	
Yol Havası	An/E.Tuğcular-V	Karadeniz	Hicaz	10/8	3	3		3			3	3	15	4,3 6	
Ben Giderim Batuma	An./F.Tüzün-II	Artvin	Nikriz	7/8	2	2	5		3				12	3,4 8	
Evlerinin Önü Marul	An./S.Tarman - V	Kırşehir	Hicaz	4/4			2	2	3	1	2	2	12	3,4 8	
Şiire Gazele	An./Y.Özgüngör-V	Azeri	Acem Kürdi	3/4						3	4	5	12	3,4 8	
Kerimoğlu Zeybeği	An./A.O.Sarıçiftçi-Yeni	Muğla	Hüseyni	9/4				2	3	3	2	2	12	3,4 8	
Ay Gız	An./H.Akay-II	Azeri	Nihavend	4/4		2	3			4	3		12	3,4 8	
Zekiyem	An./N.Kodallı-II	Tokat	Segâh	2/4			1			3	5		9	2,6 1	
Çamdan Sakız Akıyor	An./İ.Sezen-Yeni	K.Maraş	Hicaz	4/4				2			3	3	8	2,3 2	
Laçın	An./A.Sevgi-IV	Azeri	Nihavend	3/4	4		2	2					8	2,3 2	
Münüsem	O. Hoca-V	Kıbrıs	Kürdi	2/4					2	3		2	7	2,0 3	
Hasret Düştü Gönlüme	An./A.O.Sarıçiftçi-Yeni	Kırşehir	Hicaz	4/4					3		2	2	7	2,0 3	
Kara Üzüm Salkımı	An/E.Tuğcular-V	Denizli	Uşşak	9/8	3	3						1	7	2,0 3	
Zahit Bizi Tan Eyleme	An./M.A.Gözbeke-Yeni		Yegâh	8/8						3	2	1	6	1,7 4	
Niksarın Fidanları	An./S.Egüz-II	Tokat	Rast	4/4					3			3	6	1,7 4	
Vücut İkliminin Sultanı Sensin	H.A.Bey/A.Atalay-IV		Nihavent	6/8		3	3						6	1,7 4	
Tutam Yar Elinden	An./A.O.Sarıçiftçi-Yeni	Erzurum	Hüseyni	4/4				3	3				6	1,7 4	
Atmacayı Vurdular	An./D.Dulkadir-Yeni	Karadeniz	Hicaz	4/4					3			2	5	1,4 5	

Mersin Türküsü	N.Kodallı-II	Mersin	Hüseyini	2/4		2	3	5	1,4 5		
Sen Bu Yaylaları Yaylayamazsın	An./S.Aydoğan- IV	Trabzon/ Maçka	Nikriz	5/8		2	3	5	1,4 5		
Bombilibom	An./D.İlik-IV	Tokat	Rast	4/4		3	2	5	1,4 5		
Uzun İnce Bir Yoldayım	An./H.Önsöz-V	Sivas	Hüseyini	4/4			3	2	5	1,4 5	
Bir Dalda İki Elma	An./M.Sun-III	Ankara	Evç	4/4		2	2	4	1,4 5		
Karadır Şu Bahtım Kara	An./Y.Özgüngö r-V	Kırşehir	Acem Kürdi	2/4		3		1	4	1,1 6	
Niğde Bağları	O. Hoca-V	Niğde	Hicaz	9/4			3	1	4	1,1 6	
Yazımı Kışa Çevirdin	An./A.O.Sarıçif tçi-Yeni	Kırşehir	Hicaz	4/4			2	2	4	1,1 6	
Bülbülüm	An./N.Kodallı- II	Rumeli	Acem Kürdi	9/8	2		2		4	1,1 6	
Eklemedir Koca Konak	An./A.Albuz- Yeni	Aydın	Kürdi	4/4				3	3	1,1 6	
Iğdırın Al Alması	An./S.Aydoğan- IV	Iğdır	Nihavend	6/4				1	2	3	0,8 7
Ayvanın İrisine	An/E.Tuğcular- V	Kayseri	Nikriz	2/4		3			3	0,8 7	
Kaşık Oyunu	An./E.Bayraktar -IV	B.Karade niz	Nikriz	9/8			3		3	0,8 7	
Karahisar Kalesi	An/E.Tuğcular- V	Afyon	Acem Kürdi	2/4			3		3	0,8 7	
Çalın Davulları	An./S.Tarman- V	Rumeli	Evç	10/8	3				3	0,8 7	
Tek Kapıdan	An./E.Bayraktar -IV	Amasya	Hicaz	2/4	1		2		3	0,8 7	
Ahirim Sensin	An./A.O.Sarıçif tçi-Yeni	Kırşehir	Muhayyer Kürdi	4/4			2		2	0,8 7	
Penceresi Yeşil Boya	An./E.Zuckmay er-I	Erzurum	Çargâh	10/8		2			2	0,5 8	
Ötme Bülbül Ötme	An./F.Erener-I	Sivas	Hüseyini	2/4			2		2	0,5 8	
Arpalar Orak Oldu Mu?	An/E.Tuğcular- V	Bayburt	Hicaz	7/8	2				2	0,5 8	
Deniz Üstü Köpürür	An./S.Döner-IV	Muğla	Uşşak	2/4		2			2	0,5 8	
Burçak Tarlası	An./G.Apaydın- V	Tokat/Siv as	Hüseyini	2/4			2		2	0,5 8	
Ben Seni Sevdugumi	An./A.Atalay- IV	Trabzon	Hicaz	5/8	2				2	0,5 8	
Horozumu Kaçırdılar	An./N.Kodallı- II	Kayseri	Hüseyini	4/4		2			2	0,5 8	
Bahcalarda Mor Beni	Ç.Aytepe-Yeni	İstanbul	Hüseyini	4/4			2		2	0,5 8	
Turnalar	An./H.Akay-II	Erzurum	Uşşak	4/4			2		2	0,5 8	
Dostum Dostum	An./A.O.Sarıçif tçi-Yeni	Sivas	Hüseyini	4/4			2		2	0,5 8	
Su Gelir Bulanarak	An./A.O.Sarıçif tçi-Yeni	Orta Anadolu	Hicaz	4/4			1	1	2	0,5 8	
Karmı Yağmış	An./Y.Özgüngö r-V	Kırşehir	Hicaz	2/4				2	2	0,5 8	

Urfa Halayı	An./N.Cangal-II	Urfa	Uşşak	6/4		2	2	0,5 8
Geçti Dost Kervanı	An./H.Bozkurt-V	Erzincan	Uşşak	5/8		2	2	0,5 8
Hicaz İlahi	H.F.Alnar-I		Hicaz	4/4		2	2	0,5 8
Ali Paşa Ağıdı	An./M.A.Gözbe k-Yeni	Van	Rast	5/4		2	2	0,5 8
Entarisi Ala Benziyor	M.Sun-III	İstanbul	Hicaz	9/8		2	2	0,5 8
Yıllar Sonra Rastladım	An./A.O.Sarıçif tçi-Yeni		Muhayyer kürdi	3/4		2	2	0,5 8
Bursa Sekme Oyun Havası	An./E.Zuckmay er-I	Bursa	Uşşak	9/8	1		1	0,5 8
Sivas Kadın Halayı	U.C.Erkin-I	Sivas	Uşşak	4/4		1	1	0,2 9
Yemen Türküsü	An./S.Aydoğan- IV	Elazığ	Hüseyni	10/8		1	1	0,2 9
Sular Durulur Derler	An./E.Tuğcular- V	Samsun	Hicaz	4/4		1	1	0,2 9
Sensin Kerim Sensin Rahim	A.A.Saygun-I		Yegâh	4/4		1	1	0,2 9
Gelin Götürme	Yalçın Tura-III	Afyon	Uşşak	7/8		1	1	0,2 9
Kader Diyemezsin	An./A.O.Sarıçif tçi-Yeni		Hicaz	8/8		1	1	0,2 9
Sille Türküsü	A.A.Saygun-I	Konya	Uşşak	4/4		1	1	0,2 9
Sarı Gelin	U.C.Erkin-I	Erzurum	Hüseyni	10/8		1	1	0,2 9
Katibim	An./E.Zuckmay er-I		Nihavent	2/4	1		1	0,2 9
Asker Oldum Piyade	An./A.A.Saygu n-I	İğdır	Hüzzam	4/4	1		1	0,2 9
Feraye	U.C.Erkin-I	Muğla	Nikriz	9/4		1	1	0,2 9
								34 99, 4 81

Kaynak: 2010-2018 Yılları Arasında Basılmış ve Dağıtılmış Şenlik Kitapçıkları

Tablo 1’de görüldüğü gibi, 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği’nde seslendirilmiş 68 eser adı belirlenmiştir. Bu eserlerin seslendirilme oranlarına bakıldığında; Kırşehir yöresine ait, hicaz makamında ve 4/4’lük ölçü yapısına sahip olan, “Suda Balık Oynuyor” eserinin %7,55 oranı en çok seslendirilen eser olduğu görülmektedir. ¹

Bu genel tablodan yola çıkılarak dört alt tablo oluşturulmuş ve bu tablolarda belirtilen yıllarda seslendirilen eserleri besteleyen-düzenleyenlerin kuşaklara göre dağılımına, eserlerin yörelerine, makamlarına ve ritmik yapılarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 2: 2010-2018 Yılları Arasında Eserleri Seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği Bestecilerinin Kuşaklara Göre Dağılımı

Bulunduğu Kuşak	f	%
I	5	16
II	5	16

¹ Eser sayısının fazlalığı ve en az seslendirilen eserlerin oranlarının birbiriyle aynı olması göz önünde bulundurularak, bulgu açıklamalarında bu oranlara yer verilmemiştir. Tablo 1’deki oranlar incelenebilir.

III	2	5
IV	6	19
V	8	25
Yeni	6	19
Toplam	32	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği’nde eserleri seslendirilen 32 bestecinin %25’i V. Kuşak², %19’u IV. Kuşak³, %19’u yeni kuşak⁴, %16’sı I. Kuşak⁵, %16’sı II. Kuşak⁶, %6’sı ise III. Kuşak⁷ Türk bestecileridir. Buna göre eserleri en çok seslendirilen bestecilerin V. Kuşak, en az seslendirilen bestecilerin ise III. Kuşak besteciler olduğu görülmektedir.

Tablo 3: 2010-2018 Yılları Arasında Seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği Eserlerinin Bölgelere Göre

Bölge Adı	f	%
Doğu Anadolu	9	15
Karadeniz	11	20
İç Anadolu	20	32
Güney Doğu Anadolu	1	2
Akdeniz	2	3
Ege	7	11
Marmara/Trakya	6	10
Türki Cumhuriyetler	4	6
Toplam	60	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği’nde seslendirilmiş Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin %32’si İç Anadolu, %20’si Karadeniz, %15’i Doğu Anadolu, %11’i Ege, %10’u Marmara-Trakya, %6’sı Türki Cumhuriyetler, %3’ü Akdeniz ve %2’si Güney Doğu Anadolu bölgelerindeki çeşitli yörelere aittir.⁸ Buna göre koroların en çok İç Anadolu Bölgesi’ne ait eserleri seslendirdiği ve en az Güney Doğu Anadolu Bölgesi’ne ait eserleri seslendirdiği görülmektedir.

Tablo 4: 2010-2018 Yılları Arasında Seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği Eserlerinin Makamlarına Göre Dağılımı

Makam Adı	f	%
Hisarbuselik	1	1,47
Uşşak	10	15
Segâh	2	3
Hicaz	17	25
Nikriz	5	7
Acem Kürdi	4	6
Hüseyni	11	16
Nihavend	5	7
Kürdi	2	3
Yegâh	2	3
Rast	3	4
Evç	2	3
Muhayyer Kürdi	2	3

² S. Tarman, E. Tuğcular, H. Önsöz, N. Yıldız, Y. Özgüngör, Oskay Hoca, G. Apaydın, H. Bozkurt.

³ A. Sevgi, A. Atalay, S. Aydoğan, D. İlik, E. Bayraktar, S. Döner.

⁴ A. O. Sarıçiftçi, İ. Sezen, M. A. Gözbek, D. Dulkadir, A. Albuz, Ç. Aytepe.

⁵ E. Zuckmayer, F. Erener, H. Ferid Alnar, U. Cemal Erkin, A. A. Saygun.

⁶ N. Kodallı, F. Tüzün, H. Akay, Saip Egüz, N. Cangal.

⁷ M. Sun, Y. Tura.

⁸ Bu yöreler: Karadeniz, Kırşehir, Edirne/Keşan, Kayseri, Artvin, Kırşehir, Azeri, Muğla, Tokat, Kahramanmaraş, Kıbrıs, Denizli, Erzurum, Mersin, Trabzon/Maçka, Sivas, Ankara, Niğde, Rumeli, Aydın, Iğdır, Batı Karadeniz, Afyon, Amasya, Bayburt, İstanbul, Orta Anadolu, Urfa, Erzincan, Van, Bursa, Elazığ, Samsun, Konya’dır.

Çargâh	1	1
Hüzzam	1	1
Toplam	68	100

Tablo 4'te görüldüğü gibi 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilmiş eserlerin makam dağılımına bakıldığında, %25'inin hicaz, %16'sının hüseyini, %15'inin uşşak, %7'sinin nihavend ve nikriz, %6'sının acem kürdi, %4'ünün rast, 3%'ünün kürdi, yegâh, evç, muhayyer kürdi ve segâh, %1,47'sinin hisarbuselik, 1%'inin çargâh ve hüzzam olduğu görülmektedir. Buna göre en çok seslendirilen makam hicaz iken, en az seslendirilenin çargâh ve hüzzam olduğu görülmektedir.

Tablo 5: 2010-2018 Yılları Arasında Seslendirilen Çok Sesli Türk Müziği Eserlerinin Ölçü Yapılarına Göre Dağılımı

Ölçü Yapısı	f	%
2/4	13	20
3/4	2	3
4/4	25	37
5/4	1	1
6/4	2	3
9/4	3	4
5/8	4	6
6/8	1	1
7/8	3	4
8/8	2	3
9/8	6	9
10/8	5	8
9/16	1	1
Toplam	68	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi; 2010-2018 yılları arasında Türkiye Korolar Şenliği'nde seslendirilmiş Çok Sesli Türk Müziği eserlerinin ölçü yapılarının dağılımına göre %37'si 4/4'lük, %20'si 2/4'lük, %9'u 9/8'lik, %8'i 10/8'lik, %6'sı 5/8'lik, 4%'ü 7/8'lik ve 9/4'lük, %3'ü 3/4'lük, 3%'ü 6/4'lük ve 8/8'lik, 1%'i 5/4'lük, 6/8'lik ve 9/16'lıktır. Buna göre eserlerin yazımında en çok kullanılan ölçü rakamının 4/4'lük, en az kullanılan ölçü rakamlarının ise 5/4, 6/8 ve 9/16'lık olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde, bulguların yorumlanmasına dayalı olarak erişilebilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda oluşturulmuş önerilere yer verilmiştir.

Türkiye Korolar Şenliği'nde 2010-2018 yılları arasında seslendirilen Çok sesli Türk Müziği eserleri incelendiğinde 68 eser adı belirlenmiş olup, buna göre;

Koroların en yüksek oranla Kırşehir yöresine ait, hicaz makamında, 4/4'lük ölçü yapısına sahip olan ve düzenlemesini V. Kuşak bestecilerinden olan Erdal Tuğcular'ın yaptığı "Suda Balık Oynuyor" eserini seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Eserin ritmik yapısının ve makamının aşağıda belirtildiği üzere korolar tarafından en fazla seslendirilme özelliğine de sahip olması, bu eserin en fazla seslendirilen eser olmasında belirleyici rol oynadığı varsayılabilir.

Koroların en yüksek oranla 1960-1969 yılları arasında doğan V. Kuşak bestecilerin eserlerini seslendirirken, en az oranla 1930-1939 yılları arasında doğan III. Kuşak bestecilerin eserlerini seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. 1930-1939 yılları arasında doğan bestecilerin sayıca azlığı ve dolayısıyla çok sesli koro eseri üretiminin bu dönemde az olması, bu durumun nedenlerinden biri olarak varsayılabilir.

Koroların en yüksek oranla İç Anadolu Bölgesi'ne ait halk ezgilerini seslendirirken, en az oranla Güney Doğu Anadolu Bölgesi'ne ait eserleri seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı koroların geldikleri bölge/şehrin kültürünü yansıtan eserleri diğer korolarla da paylaşmak istedikleri için bu eserleri sıklıkla seslendirdiği görülmektedir. Bu nedenle İç Anadolu'ya ait eserlerin sayıca fazlalığının nedenlerinden biri olarak, Türkiye Korolar Şenliği'nin Ankara'da düzenlenmesi ve koroların daha çok bu bölge ve yakın çevresinden gelmesi varsayılabilir.

Koroların en yüksek oranla hicaz makamı eserleri seslendirirken, en az oranla çargâh ve hüzzam makamı eserleri seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. 600'ü bulunduğu bilinen ancak 20 tanesinin çok kullanıldığı Türk Müziği makamları içinden en çok kullanılan makamın hicaz olduğu bilinmektedir. Hicaz makamına duyulan sempati bu durumun nedenlerinden biri olarak varsayılabilir.

Koroların en yüksek oranla 4/4'lük ölçü yapısındaki eserleri seslendirirken, en az oranla 5/4'lük, 6/8'lik ve 9/16'lık ölçü yapısındaki eserleri seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Basit ölçü grubuna giren 4/4'lük ölçü yapısının korolar tarafından ritmik birliktelik olarak daha elverişli olması bunun nedenlerinden biri olarak varsayılabilir.

Bu sonuçlar doğrultusunda oluşturulmuş öneriler şunlardır:

Türk Müziği bestesi/düzenlemesi yapan bestecilerimizin unutulmaması ve belleklerdeki yerini koruyabilmesi adına her yıl şenlikte zorunlu eserler bölümünde farklı kuşaklardan bestecilerimizin eserlerine yer verilmesi önerilebilir. Aynı zamanda 20. yy. akımlarını ve müziksel yaratımlarında farklı besteleme tekniklerini kullanan Hasan Uçarsu, Ertuğrul Oğuz Fırat gibi bestecilerin düzenleme ve eserlerinin de yeni oluşumları öğrenebilmek adına zorluk derecesine göre farklı türdeki korolar için zorunlu eserler listesine konulması, böylelikle koroların bu tür akımları da öğrenmeleri ve dinleyiciyle paylaşmaları bakımından önerilebilir.

Bunun yanı sıra Çok Sesli Türk Sanat Müziği eserlerinin sayıca çok az olduğu ve koroların Çok Sesli Türk Halk Müziği düzenlemelerini, Çok Sesli Türk Sanat Müziği düzenlemelerine göre daha fazla seslendirdiği görülmektedir. Bu durumun nedenlerinden biri olarak Türk Sanat Müziği alanında yapılan düzenleme ve bestelerin sayıca azlığı gösterilebilir. Buna neden olarak da Arzuman (2019, s. 67) çalışmasında; Türk Halk Müziği eserlerinin çok sesli olarak düzenlenmesinin Türk Sanat Müziği eserlerine göre daha kolay olduğunu çünkü halk müziği eserlerini tampere sistemde yeniden düzenlemenin ve halk müziği çalgılarıyla eşlikleme yapmanın daha olanaklı bir durum olduğunu belirtmiştir. Bu duruma rağmen, bestecilerimizin Türk Sanat Müziği alanında daha çok düzenlemeler yapmaya teşvik edilmesi önerilebilir.

Koro eğitimcilerinin, koristlerin veya genel olarak koro müziğine ilgi duyan kişilerin daha fazla Çok Sesli Türk Müziği eseri tanıyabilmesi, çalışabilmesi/çalıştırabilmesi ve izleyiciyle paylaşabilmesi için bestecilerin, eserlerini ulaşılabilir kılması ve eserlerini basılı ya da dijital olarak satışa sunması önerilebilir.

Çalışmanın konusu olan Çok Sesli Türk Müziği eserleri ile ilgili yapılan doküman taramasında koro yetkililerinin seslendirilecek eserlerle ilgili zaman zaman eksik ya da yanlış bilgi verdikleri görülmüştür. Bu durumda şenliklerde sahne alan koroların, seslendirecekleri eserlerle ilgili şenlik kitapçığında basılacak olan bilgileri verirken daha titiz davranmaları,

eserlerin bestecisi, söz yazarı, koro için düzenleyicisi, yöresi, makamı gibi bilgileri eksiksiz ve doğru yazmaları önerilebilir.

Kaynaklar

- Albuz, A. (2011). Türk müziğinde çokseslilik yaklaşımları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(1), 51-66.
- Apaydın, M. (2001, 1-3 Kasım). Koro ile müzik eğitiminin toplumun müziksel düzeyini geliştirmedeki yeri ve önemi. *I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu*, Ankara, Türkiye.
- Apaydın, M. (2014, 5-8 Kasım). Dünya koro edebiyatının neresindeyiz?. *Kuruluşunun 90. Yılı'nda Musiki Muallim Mektebi Cumhuriyetin Müzik Serüveni Sempozyumu*, Afyon, Türkiye.
- Arzuman, E. E. (2019). *Türkiye korolar şenliği'nin koro türleri açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydoğan, S. (2005). *Koro şarkıları ve türküleri*. Ankara: Arkadaş.
- Çevik, S. (2019). *Koro eğitimi ve yönetimi*. (3.basım). Ankara: Müzik Eğitimi.
- Değer, A. Ç. (2005). *Çağdaş Türk bestecilerinin çoksesli koro eserlerine yönelik analitik yaklaşımli bir çalışma modeli*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Egüz, S. (1981). *Koro eğitimi ve yönetimi*. Ankara: Ayyıldız.
- Gökçe, M. (2007). *Koro müziğinin toplumsal işlevleri açısından Türkiye korolar şenliğinin kazandırışları*. <http://www.muzikegitimcileri.net>
- Göncü, İ.Ö. ve Azmioğlu, S.S. (2018). Türkiye'deki koro şenlik/festivallerinin Türk koro müziği'ne katkılarının incelenmesi. *Turkish Studies Social Sciences*, 13(10), 833-844.
- Halvaşi, B. (2017) Koro eğitiminde dil varyasyonları ve yöresel dilin etkileri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1881-1895.
- İlyasoğlu, E. (2007). *71 Türk bestecisi*. İstanbul: Pan.
- Özmen, A. (2013). *Beşinci kuşak ve sonrası Türk bestecilerinin çoksesli koro eserlerinin ritmik ve melodik yönden incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Say, A. (2016). Türkiye korolar şenliği'ni yüceltenler. <http://www.sanattanyansimalar.com/yazarlar/ahmet-say/turkiye-korolar-senligi-ni-yuceltenler/1055>
- Şanal, A. M. (2011). *Çoksesli koroda şarkı söylemenin psikolojik ve fizyolojik etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkçe sözlük*. Ankara: T.D.K.
- Uçan, A. (2001, 1-3 Kasım). İnsan, müzik, koro ve koro eğitiminin temelleri. *I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu*, Ankara, Türkiye.
- Türkiye Korolar Şenliği Kitapçıkları* (2010-11-12-13-14-15-16-17-18).

Extended Abstract

Choirs are communities formed by the combination of more than one human voices. Choirs consist of those who sing in the choir, that is, the chorists, the conductor of the choir, and, if any, others accompanying the choir with their instrument. The individual singing in the choir socializes by establishing friendships, gains the habit of doing collective business, develops self-esteem while respecting others, becomes aware of his/her own mistakes while realizing and correcting the mistakes of others. In addition, he/she also receives solfege and vocal training, music culture, music history, choral literature education. Choral festivals, have a great share in ensuring that choirs meet with the society and the public, and that concerts and these concerts are organized within the scope of pre-planned dates and programs.

Festivals are big organizations and enthusiastic events where choirs, consequently chorists, conductors and accompanists come together, meet, mingle, meet with the audience, get to know each other's culture and repertoire, and introduce them to each other. These kinds of festivals do not only bring the choirs together and also contributes to the city where it is organized in social, cultural and economic dimensions, enable the people of the city to meet choirs and benefit from the choral culture.

Choir Festival of Turkey, which began to be organized in 1996, is Turkey's first and most widely attended choir festival. The festival held every year by Polyphonic Choirs Association of Turkey, is not a contest; it is a concert event open to the audience, where choirs from each category can apply within the framework of certain pre-determined rules, they perform the songs they have chosen from the Turkish and World choral literature from various periods within the specified time at the stage, and participant choirs follow each other in this process. Choirs Festivals of Turkey's aim is to contribute to gaining universal dimension of our national music through choral music, by giving the opportunity to exhibit their activities, to encourage choir, choir instructor-manager and music educators, to strengthen the artistic and social relations between choir members with concert activities at the festival, to be able to make people listen to distinguished choral music samples from Turkish and World choral literature through radio and TV broadcasts, and primarily to increase the number and then the quality of the choir in Turkey.

Examples of many types of choral music such as child songs, coral, madrigal, oratorio, folk music from the World, motets, cantatas, anthems and so on are performed in Choirs Festival of Turkey. One of them is polyphonic Turkish Folk and Art Music songs. One of the aims of the festival is to contribute to the universal dimension of our national music. In this context, it is of great importance that our traditional music be vocalized as polyphonic for the choir.

This research is carried out to determine the general characteristics of polyphonic Turkish Music performed at Choirs Festival of Turkey (composer or arranger, the region to which it belongs, maqams, rhythmic structure). It is important in terms of determining the current state of Polyphonic Turkish Music songs in this festival, determining the place and importance of these music in the festival and also as a resource for choral education. In this context, the questions to be answered are:

- 1) What are the polyphonic Turkish music songs performed at the Choirs Festival of Turkey?
- 2) Who are the composers-arrangers of the polyphonic Turkish music songs performed at the Choirs Festival of Turkey and in what generation?
- 3) What are the regions and maqams of the polyphonic Turkish music works performed at the Choirs Festival of Turkey?
- 4) What are the rhythmic structure of the polyphonic Turkish music songs performed at the Choirs Festival of Turkey?

This research is a descriptive, qualitative and quantitative research conducted in a document scanning model. The data in the study were obtained by using the document scanning method and by examining the choral festival concert booklet of the choirs performing at Choirs Festival of Turkey between 2010-2018. The research is limited to polyphonic Traditional Turkish Music songs between 2010-2018. Other Turkish choral songs are out of this scope. The universe of this research was songs performed in Turkey Choirs Festival; the sample is composed of songs performed between 2010 and 2018.

Which works and how often the choirs performed according to the years, their composers/arrangers/ regions/ maqams and rhythmic structures were determined. Then, the findings obtained with the data collection tools were first grouped and converted into numerical data with the frequency table created,

and analyzed by basic statistical methods such as frequency and percentage calculation. The results were included in the findings section, and the next section included results and recommendations.

According to this, 68 songs is determined that performed in Choirs Festival of Turkey between the years 2010-2018. When the composers/ arrangers of these works were examined, it was seen that they were predominantly 5th generation composers. When the region of Turkish Folk Music songs were examined, it was seen that they mainly belong to the Central Anatolia Region, there are very few Turkish Classical Music arrangements, and in terms of rhythmic structure, the measure number of 4/4 and hicaz maqam is mainly used. It may be suggested that our composers are encouraged to make more arrangements in the field of "Traditional Turkish Classical Music", in order not to forget our composers who compose/ arrange Turkish Music, it may be suggested to include the songs of different generations of composers respectively in the compulsory songs section of the festival every year, For choral educators, chorists or people who are interested in choral music, to recognize, study / practice and share more polyphonic Turkish music songs with the audience, it may be suggested that composers make the songs they produce accessible by suppressing the leaf notes and finally, it may be suggested that choirs should be more meticulous in giving information about the songs they have performed, and write information such as the composer, songwriter, arranger for the choir, region, and maqam of the song completely and accurately.